

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1000 София, бул. "Княз Александър Дондуков" № 52 Телефон: 0700 18 700 Факс: (02) 9859 3099

Изх. № 91-0045, 01.10.19г. ДО
ДИРЕКЦИЯ ОДОП .....

**КОПИЕ: НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ
НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ
В БЪЛГАРИЯ**
E-mail: nsoplb@gmail.com

ОТНОСНО: прилагане на *Наредба №Н-18/2006 г. за регистриране и отчитане на продажбите в търговски обекти чрез фискални устройства, изискванията към софтуерите за управлението им и изисквания към лицата, които извършват продажби чрез електронен магазин* (Наредба №Н-18/2006 г.)

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Във връзка с организирани от Национална агенция за приходите работни срещи с представители на Национално сдружение на общопрактикуващите лекари в България Ви уведомявам, че бяха обсъждани въпроси по прилагането на разпоредбите на Наредба № Н-18/2006 г., касаещи работата на общопрактикуващите лекари. В резултат на това от НСОПЛБ беше изготвен документ „Напътствия по прилагането на новите изисквания на Наредба №Н-18“, съдържащ практически разяснения, свързани със специфичната работа на общопрактикуващите лекари, които в хода на срещите и в съответствие с разпоредбите на Наредба № Н-18/2006 г. Национална агенция за приходите подкрепи.

В тази връзка, приложено, Ви изпращам „Напътствия по прилагането на новите изисквания на Наредба №Н-18“.

ПРИЛОЖЕНИЕ: копие на „Напътствия по прилагането на новите изисквания на Наредба №Н-18“.

ЗАМ. ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАП:

/ПЛАМЕН ДИМИТРОВ/

НСОПЛБ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯТА НА ЛЕКАРИТЕ ПО ОБЩА/ФАМИЛНА МЕДИЦИНА ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ЧЛЕН НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ
ЧЛЕН НА EUROPEAN GENERAL PRACTICE RESEARCH NETWORK (EGPRN)

1407 София, бул. „Н. Й. Вапцарев“ № 17- 21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/ 868 28 94,
Моб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplbg@gmail.com <http://www.nsoplbg.com>

Напътствия по прилагането на новите изисквания на Наредбата 18Н за касовите апарати

Проект – 08.06.2019 г.

След промените в Наредба 18Н от 29.03.2019 г. пред общопрактикуващите лекари /ОПЛ/ се оформиха няколко възможности за работа в съответствие с Наредбата 18Н.

I.

1. Вариант А : Компютърът на ОПЛ не свързван с касовия апарат.

Нормативно тази възможност е допустима на основание на чл 52а, ал.2. и чл.52з, ал.3.

Софтуерът, чрез който ОПЛ извършват услуги, заплащани **напълно или частично** от Националната здравноосигурителна каса, не е задължително да се свързва с касовия апарат. Той е СУПТО, но с „облекчен режим“. /СУПТО по чл 52а, ал.2./.

Това е валидно само, ако този софтуер, ОПЛ го използва единствено за услуги платени **напълно от НЗОК** и за услуги **платени частично** от НЗОК.

Изцяло платени от НЗОК услуги са тези дейности и документи, които са включени в Приложение 1 на „Наредба 3 за определяне на пакета от здравни дейности гарантирани от бюджета на НЗОК“ и Приложение 2А „Първични медицински документи“ на НРД. Извършването на тези дейности и издаването на тези документи се поема изцяло от бюджета на НЗОК, а пациентите не заплащат нищо на лекаря, като дължат единствено административна такса за посещение по чл. 37, ал. 1 и ал 2. от ЗЗО, ако не са освободени от нея. По смисъла на чл.37 от ЗЗО таксата за посещение не е заплащане за извършване на услуга, а е административна такса за ограничаване на ненужното свръхпотребление на медицинска помощ от страна на пациентите.

Частично платените услуги са свързани с издаването на вторични медицински документи, които не са включени в „Наредба 3 за определяне на пакета от здравни дейности гарантирани от бюджета на НЗОК“. Те се издават задължително след извършване на преглед, документиран в първичния медицински документ-амбулаторен лист, които са платени изцяло от НЗОК, тъй като са включени в Приложение 1 на „Наредба 3 за определяне на пакета от здравни дейности гарантирани от бюджета на НЗОК“ и Приложение 2А „Първични медицински документи“ на НРД. Такива са документите, които ОПЛ издава на **здравно осигурени** пациенти, записани при тях, но не са включени в „Наредба 3 за определяне на пакета от здравни дейности гарантирани от бюджета на НЗОК“. Тези формуляри се попълват от ОПЛ задължително след извършен преглед на пациента, като прегледа и първичния

медицински документ /амб. лист/ за здравно осигурените пациенти се заплаща от здравната каса напълно, а издадения вторичен документ се заплаща от пациента. Това прави услугата **частично заплатена** от здравната каса, което я включва в чл.52а, ал.2.

Номерата на фискалните бонове за таксите за посещение по чл. 37, ал. 2 от ЗЗО, издадените ръчно от фискалното устройство могат да се въвеждат ръчно в софтуера или да се сканират с баркод скенер.

Услугите извършени на **здравно неосигурени и частни пациенти** и свързаните с тях документи не се заплащат нито частично или нито напълно от НЗОК, а се заплащат изцяло от лицето и те **не се включват** в обхвата на чл.52а, ал.2. Документирането на тези услугите ОПЛ трябва да прави, като ги пише на ръка на готови бланки или ги пише на World формат на компютъра, като обикновен текст и да ги разпечатва на принтера, без да бъдат обработвани от медицинският им или от друг софтуер за автоматично генериране и автоматична обработка. Това означава, че за написването на тези документи ОПЛ ще използват компютрите си **единствено като пишеща машина**. ОПЛ може да ползва шаблони на тези документи, идентични с готовите утвърдени от МЗ бланки, в които да попълва клавиатурно данните на пациента. За попълването на тези бланки не се използва никакъв софтуер за автоматична обработка, а само World. Издаването на болничен лист на здравнонеосигурен или частен пациент, който е платен от пациента, трябва да се направи чрез софтуера на НОИ. .

Вариант Б : ОПЛ ползва /облекчено СУПТО по. чл 52а, ал.2./ **свързан** с ФУ и **не** ползва софтуер за услугите, изцяло платени от пациентите.

Софтуерът с облекчен режим за услуги напълно или частично платени от НЗОК /облекчено СУПТО по. чл 52а, ал.2./ **е свързан** с касовия апарат с цел **автоматично прехвърляне на номерата на касовите бележки за** таксите за посещение по чл. 37, ал. 2 от ЗЗО. В този случай касовият апарат не се управлява от софтуера, а тези суми се набират ръчно на касовия апарат, като касовият апарат прехвърля номерата им в софтуера. При прекъсване на връзката с НАП и при невъзможност за издаване на ФБ от ФУ, този софтуер /облекчено СУПТО по. чл 52а, ал.2./ **няма да бъде блокиран**, а ОПЛ ще издава касовите бележки от кочан и при възстановяване на връзката ще ги въведе в касовия апарат.

Услугите извършени на **здравно неосигурени и частни пациенти** ще се извършва както е посочено във Вариант А.

Нормативна база :

„Чл. 52а. (1) (Нов - ДВ, бр. 80 от 2018 г., предишен текст на чл. 52а - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Софтуерът за управление на продажби в търговски обект трябва да отговаря на изискванията съгласно приложение № 29.

НСОПЛАБ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯТА НА ЛЕКАРИТЕ ПО ОБЩА/ФАМИЛНА МЕДИЦИНА ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ЧЛЕН НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ
ЧЛЕН НА EUROPEAN GENERAL PRACTICE RESEARCH NETWORK (EGPRN)

1407 София, бул. „Н. Й. Вапцаров“ № 17- 21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/ 868 28 94,
Маб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplbg@gmail.com <http://www.nsoplbg.com>

(2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Когато в търговски обект се използва софтуер за управление на продажби, чрез който се управляват продажби на стоки или услуги, **заплащани напълно или частично от Националната здравноосигурителна каса** съгласно националните рамкови договори за медицински дейности и за дентални дейности или Индивидуалния договор за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели, **склучен по реда на Закона за здравето осигуряване**, и когато с този софтуер не се управляват други продажби, същият трябва да отговаря най-малко на изискванията по т. 1, 2, 4, 6 и 7 от приложение № 29.

Чл. 52з. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2018 г.) (1) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС в срок до 7 дни от инсталирането на софтуер за управление на продажбите в търговския обект **подават информация по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на НАП, съгласно приложение № 32.**

(2) При промяна на данните по ал. 1 задължените лица **подават актуална информация в 7-дневен срок от настъпване на промяната.**

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС могат да използват в търговски обект, в който се извършват продажби на стоки и услуги, за които е налице задължение за издаване на фискален бон, само софтуер/и за управление на продажбите, отговарящи/и на посочените в приложение № 29 изисквания. **Софтуерът/ите задължително управлява/т всички фискални устройства в този обект с изключение на софтуер по чл. 52а, ал. 2.**

(4) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС **нямат право без оторизация от производителя/разпространителя на софтуера да променят функционалността му или да добавят външни модули към него.**

(5) Създаваната от софтуера база данни може да бъде съхранявана само на територията на Република България или на държава - членка на Европейския съюз.

(6) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) **Алинеи 1 и 2 не се отнасят за подаване на информация за използването на софтуер по чл. 52а, ал. 2.**

2. При прекъсване на връзката на касовия апарат с НАП, софтуерът, с който ОПЛ работи **по здравна каса** и е с облекчен режим /облекчен СУПТО по чл. 52а, ал.2/, няма да бъде блокиран.

ОПЛ ще могат да продължат работа с него, като издават на пациентите за взетите потребителски такси, касови бележки от кочан. След възстановяване на връзката ОПЛ ще

1407 София, бул. „Н. Й. Вапцаров“ № 17- 21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/ 868 28 94,
Моб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplbg@gmail.com <http://www.nsoplbg.com>

въведе сумите от касовите бележки от кочана в касовия апарат, чрез издаване на фискален бон за всяка сума, документирана с касова бележка от кочан. При работа с касови бележки от кочан повече от един ден документираните обороти се предават в НАП за всеки ден поотделно. След въвеждане във фискалното устройство на сумите от касовите бележки от кочан за съответния ден се отпечатва дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет. Въвеждането на сумите във фискалното устройство се извършва преди започване на регистриране на продажбите за текущия ден.

Когато работата на ФУ прекъсва и се възстановява в рамките на работния ден на ОПЛ оборотът, документиран с касови бележки от кочан, се предава чрез издаване на фискален бон за всяка продажба, документирана с касова бележка от кочан. В този случай дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет се отпечатва в края на работния ден.

По този начин софтуерът, който е за дейности по здравна каса, няма да бъде блокиран и ОПЛ спокойно ще може да извършва всички дейности по здравна каса.

Нормативна база:

„В чл. 36, ал. 1 се създава т. 6:

„6. при нефункциониране на фискалното устройство поради временна неработоспособност на софтуера за управление на продажбите в търговския обект, до отстраняване на повредата; времето, през което софтуерът е неизправен, се удостоверява от лицето по чл. 3 и лицето, поддържащо софтуера.“

В чл. 40 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 5 – 7 се изменят така:

„(5) При възстановяване работата на ФУ лицето по чл. 3 е длъжно да предаде чрез ФУ към НАП оборота от продажби, отчетен с касови бележки от кочан. Оборотът се предава чрез издаване на фискален бон, съдържащ сумарния оборот от продажбите по съответните данъчни групи, или чрез издаване на фискален бон за всяка продажба, документирана с касова бележка от кочан. Сумите по сторно операции, документиран с касова бележка от кочан, се предават по реда на чл. 31.

(6) При работа с касови бележки от кочан повече от един ден документираните обороти се предават в НАП за всеки ден поотделно при спазване на следния ред:

1. чрез издаване на фискален бон, съдържащ сумарния оборот по съответните данъчни групи от продажби за съответния ден, или чрез издаване на фискален бон за всяка продажба, документирана с касова бележка от кочан за съответния ден;

1407 София, бул. „Н. Й. Вапцаров“ № 17- 21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/ 868 28 94,
Моб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplb@gmail.com <http://www.nsoplb.com>

2. сумите по сторно операции, документирани с касови бележки от кочан в дните, в които фискалното устройство не е работило, се предават чрез издаване на фискален бон за всяка извършена сторно операция;

3. непосредствено след действията по т. 1 и 2 се отпечатва дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет;

4. преди започване на регистрирането на продажби на стоки или услуги за текущия ден се извършват действията по т. 1 – 3.

(7) При прекъсване и възстановяване работата на ФУ в рамките на работния ден на лицето по чл. 3 оборотът, документирани с касови бележки от кочан, се предава:

1. чрез издаване на фискален бон, съдържащ сумарния оборот по съответните данъчни групи, или чрез издаване на фискален бон за всяка продажба, документирана с касова бележка от кочан;

2. чрез издаване на фискален бон за всяка извършена сторно операция. “

3. Програмистите, разработващи софтуер за ОПЛ за работа само по здравна каса /чл.52а, ал.2/, трябва да подават декларация в НАП за направените от тях ълдейти през календарната година, еднократно до 28 февруари на следващата година.

„чл. 52в (3) В 7-дневен срок от настъпване на промяна на обстоятелствата в подадена декларация, включително за всяка нова версия на софтуера, производителят/разпространителят подава нова декларация по реда на ал. 1. В случай че при новата версия е налице промяна във функционалността и/или структурата на базата данни, попадащи в обхвата на приложение № 29, се подава и информация за промените по реда на ал. 2.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) При настъпване на промени в информацията, подадена по реда на ал. 2 и свързана с управлението на продажбите или изискванията на приложение № 29, производителят/разпространителят уведомява НАП в 7-дневен срок по същия ред.

(4а) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) В случаите на ал. 3 и 4, когато промяната се отнася само до функционалност и структура на БД, свързани с изискванията за подаване на информация към НЗОК, декларация за тези промени, направени през календарната година, се подава еднократно до 28 февруари на следващата година. “

4. ОПЛ, които ползват софтуер за работа само по здравна каса /чл.52а, ал.2/ са освободени от задължението да подават информация в НАП за използвания софтуер, както и за промените в него според ал.6 на чл.52з.

Нормативна база :

„**Чл. 52з.** (Нов - ДВ, бр. 80 от 2018 г.) (1) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС в срок до 7 дни от инсталирането на софтуер за управление на продажбите в търговския обект подават информация по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на НАП, съгласно приложение № 32.

(2) При промяна на данните по ал. 1 задължените лица подават актуална информация в 7-дневен срок от настъпване на промяната.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС могат да използват в търговски обект, в който се извършват продажби на стоки и услуги, за които е налице задължение за издаване на фискален бон, само софтуер/и за управление на продажбите, отговарящи на посочените в приложение № 29 изисквания. Софтуерът/ите задължително управлява/т всички фискални устройства в този обект с изключение на софтуер по чл. 52а, ал. 2.

(4) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС нямат право без оторизация от производителя/разпространителя на софтуера да променят функционалността му или да добавят външни модули към него.

(5) Създаваната от софтуера база данни може да бъде съхранявана само на територията на Република България или на държава - членка на Европейския съюз.

(6) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Алинеи 1 и 2 не се отнасят за подаване на информация за използването на софтуер по чл. 52а, ал. 2.“

Забележка, касаеща точките изброени по-долу :

Там където се взимат парите от пациента, там трябва да е касовия апарат, от който се издават фискалните бонове. Това е принципът, който ОПЛ трябва да следва, за да не се обърква в многообразието от ситуации.

5. Ако ОПЛ работи в няколко кабинета може да пренася касовия си апарат от кабинет в кабинет.

НСОПЛБ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯТА НА ЛЕКАРИТЕ ПО ОБЩА/ФАМИЛНА МЕДИЦИНА ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ЧЛЕН НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ
ЧЛЕН НА EUROPEAN GENERAL PRACTICE RESEARCH NETWORK (EGPRN)

1407 София, бул. „Н. Й. Вапцаров“ № 17- 21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/ 868 28 94,
Моб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplb@gmail.com <http://www.nsoplb.com>

6. Ако в една индивидуална практика работят титуляр и нает лекар на два различни адреса, на всеки адрес трябва да има касов апарат.

7. Ако в една индивидуална практика работят титуляр и нает лекар на един и същи адрес в два съседни кабинета, чиито софтуери са свързани чрез сървър, може да ползват един касов апарат свързан със сървъра, поставен на удобно място, така че всеки пациент, който плаща, да получава касов бон от ФУ, без значение в кой кабинет влиза, като плащането се извършва там където е касовия апарат.

8. Лекарите, работещи в груповата практика на един адрес с обща регистратура, ползващи само основен софтуер за работа по здравна каса /чл.52а, ал.2/, може да ползват един касов апарат, поставен на регистратурата или на друго удобно място, така че всеки пациент да може да плаща там, където е касовия апарат, без значение в кой кабинет влиза, като компютрите на лекарите не са свързани с касовия апарат. Номерата на фискалните бонове за таксите за посещение по чл. 37, ал. 2 от ЗЗО, издадените ръчно от фискалното устройство, могат да се въвеждат ръчно в софтуера или да се сканират с баркод скенер.

9. В хипотезата на т. 8, по желание на ОПЛ, ако решат да свържат софтуера за работа по здравна каса /облекчено СУПТО по чл.52а, ал.2/ с касовия апарат с цел автоматично прехвърляне на номерата на касовите бележки за потребителските такси на пенсионерите по трудов стаж и възраст, тогава при наличие на техническа възможност, може да се свържат ползвайки мрежов софтуер за връзка и/или сървър управляващ касовия апарат. В този случай касовия апарат не се управлява от софтуера, а тези суми се набират ръчно на касовия апарат, като касовия апарат прехвърля номерата им в софтуера.

РАБОТА ПРИ ЗАМЕСТВАНЕ

Заместникът работи в своя си кабинет

Забележка, касаеща точка 10 описана по-долу :

Във всички случаи при заместване **в кабинета на заместника** се използва **само касовия апарат на заместника**, защото при заместване в кабинета на заместника, пациентите плащат потребителски такси и такси за дейности не по здравна каса на заместника и тези пари **остават за заместника**. Всички суми платени в брой ги получава заместника, затова той използва само своя касов апарат, независимо от това с чий софтуер работи.

При заместване, в софтуера на отсъстващия /замествания/ лекар заместник лекаря ще бъде вписан на длъжност „заместник“, тъй като заместването по този начин е регламентирано в ЗЛЗ Чл. 13. и в чл. 140 от НРД, според които между заместника и титуляра не е нужно да има договор, а може според ал. 3 към чл.140 да има само „**писмена декларация за съгласие**“ от заместника и уведомление към НЗОК за заместването.

Нормативна база:

„ Закон за лечебните заведения Чл. 13 (4) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) Лицата по ал. 1 са длъжни да определят заместник в случаите на тяхното отсъствие, за което уведомяват писмено съответната регионална здравна инспекция и районната здравноосигурителна каса. Лицето, определено като заместник, трябва да притежава съответната правоспособност и да е вписано в съответния регистър по Закона за съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина.

(5) В случаите на отсъствие над 10 дни условията и редът за заместването се уреждат в договора за оказване на медицинска помощ със съответната районна здравноосигурителна каса.

(6) В договора за оказване на медицинска помощ между лицата по ал. 1 и районната здравноосигурителна каса се уреждат условията и редът за заместване както в случаите на отсъствие на лицето - страна по договора, така и заместването на други лица, регистрирала индивидуална практика за извънболнична помощ в същия район. “

НРД 2018 : Чл. 140. (1) Всеки ОПЛ посочва в договора си с РЗОК свой заместник или заместници за случаите, когато не може да изпълнява лично задълженията си. Посоченият заместник или заместници представят писмена декларация за съгласие. Общопрактикуващият лекар писмено уведомява директора на РЗОК за името на заместника, срока и мястото на заместване. Заместникът подготвя документацията по консултации и медико-диагностични изследвания.

(2) Общопрактикуващият лекар и заместникът/заместниците му могат да представят в РЗОК договор за заместване за условията, при които се извършва заместването – срок, място, разплащателна сметка, помощен персонал и др., който се приподписва от директора на РЗОК.

НСОПЛАБ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯТА НА ЛЕКАРИТЕ ПО ОБЩА/ФАМИЛНА МЕДИЦИНА ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ЧЛЕН НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ
ЧЛЕН НА EUROPEAN GENERAL PRACTICE RESEARCH NETWORK (EGPRN)

1407 София, бул. „Н. Й. Вапцаров“ № 17- 21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/ 868 28 94,
Моб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplb@gmail.com <http://www.nsoplb.com>

(3) При липса на договор за заместване посоченият по реда на ал. 1 заместник встъпва в правата на титуляря, като титулярят писмено уведомява съответната РЗОК. В този случай РЗОК заплаща по сметката на титуляря на практиката.

(5) В срока на заместване заместникът има всички права и задължения на титуляря на практиката, попълва всички медицински документи с личните си данни (УИН и трите имена) и УИН на титуляря, подписва ги и подпечатва с личния си печат и/или печата на лечебното заведение. Във всички случаи се вписва регистрационният номер на практиката на замествания ОПЛ.

По т. 10, 11 и 12

Основното предназначение на устройствата с фискална памет е регистрация и отчитане оборотите от извършваните продажби на стоки и услуги на задълженото лице. При въвеждане в експлоатация на устройството във фискалната памет се записва идентификационният номер по чл. 84 от ДОПК на задълженото лице и в този смисъл отчитането на оборотите се отнася към този номер. Ето защо фискалното устройство се идентифицира със задълженото лице на чийто идентификационен номер е фискализирано и чийто обороти отчита.

Когато продажбите (прегледите) се извършват от лица, различни от задължените по чл. 3 от Наредбата (ОПЛ на собствените пациенти), т.е. от заместник, следва да се има предвид разпоредбата на чл. 29 от наредбата, която съдържа правната регламентация на отчитането на продажбите на лицето, действащо като комисионер, а именно когато задълженото лице (ОПЛ) извършва дейност като комисионер от чуждо име и за чужда сметка или събира суми от името и за сметка на друго лице, продажбите се регистрират или чрез ФУ на доверителя или чрез ФУ на задълженото лице. В първият случай продажбите се регистрират по общия ред на наредбата.

Във втория случай, когато ОПЛ - заместник, преглежда пациенти на ОПЛ – титуляр, извършва дейност като комисионер от чуждо име и за чужда сметка или събира суми от името и за сметка на друго лице чрез ФУ на комисионера, ФУ следва да се програмира така, че продажбите на доверителя да се регистрират като продажби в отделен департамент за всеки доверител, като департаментът посочва името на доверителя. В дневния финансов отчет на ФУ на ОПЛ - заместник ще се отпечатва оборотът на всеки заместващ лекар и в книгата за дневните финансови отчети на страницата за последния ден от месеца комисионерът ще сумира и вписва натрупания оборот от продажбите за месеца по доверители (замествани лекари).

10. При заместване, заместникът работи в своя си кабинет, на свой компютър, на който са качени медицинския софтуер на заместника и софтуера на замествания, всеки със своята си база данни и така заместникът работи само от един компютър, но с двата медицински софтуера – този на замествания и този на заместника. Както софтуерът на заместника, така и софтуерът на замествания, са само за работа по здравна каса /чл.52а, ал.2/ и по тази причина

компютърът не е свързан с касовия апарат /чл.52з, ал.3/, тогава заместникът взема потребителските такси и издава касови бонове от своя касов апарат, като вписва ръчно номерата на касовите бонове за потребителските такси на пенсионерите по трудов стаж и възраст, както в своят софтуер, така и в софтуера на лекаря когото замества или ги сканира с баркод скенер.

В този смисъл в хипотезата на т. 10, когато по споразумение на заместника и на замествания лекар потребителските такси от всички прегледани пациенти са приход на заместника, всички суми се регистрират и отчитат на фискалното устройство на заместника.

Заместникът работи в кабинета на отсъстващия лекар

11. При заместване, заместникът работи в кабинета на отсъстващия лекар и обслужва пациентите само на отсъстващия лекар. Тогава той работи с медицинския софтуер на отсъстващия лекар и ползва касовия апарат на отсъстващия лекар.

В тази хипотеза ако ОПЛ-заместник работи в качеството си на титуляр на замествания ОПЛ и обслужва само негови пациенти, то всички суми се регистрират и отчитат на фискалното устройство на замествания лекар.

12. При заместване, заместникът работи в кабинета на отсъстващия лекар и обслужва както пациентите на отсъстващия лекар, така и своите пациенти. Тогава той работи с медицинския софтуер както на отсъстващия лекар, така и със своя софтуер и ползва касовия апарат на отсъстващия лекар за суми взети от неговите пациенти и своя касов апарат за суми, които взема от своите пациенти.

В тази хипотеза ако ОПЛ-заместник не работи в качеството си на титуляр на замествания ОПЛ и обслужва освен собствените си пациенти и пациенти на замествания ОПЛ, при условие че приходите от такси на пациенти на замествания ОПЛ са за замествания лекар, то тези суми се регистрират и отчитат на фискалното устройство на замествания лекар. Когато ОПЛ-заместник работи в кабинета на замествания лекар и обслужва и собствените си пациенти, тъй като приходите са си неговите, то всички суми се регистрират и отчитат на фискалното устройство на собственото фискално устройство, на замествания лекар.

III. Допълнително уточнени въпроси:

НСОПЛАБ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯТА НА ЛЕКАРИТЕ ПО ОБЩА/ФАМИЛНА МЕДИЦИНА ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ЧЛЕН НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ
ЧЛЕН НА EUROPEAN GENERAL PRACTICE RESEARCH NETWORK (EGPRN)

1407 София, бул. „Н. Й. Вапцаров“ № 17- 21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/ 868 28 94,
Моб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplb@gmail.com <http://www.nsoplb.com>

1. При използване на СУПТО по чл.52а, ал.2 (облекчен СУПТО) в хода на оказването на медицинска помощ се налага да се отвори повторно амбулаторен лист на пациент, за да бъде допълнена въведената в него информация съобразно направени в последствие изследвания или консултации. Това повторно отваряне на вече записана в базата с данни и таксувана от ФУ дейност, не трябва да бъде отново таксувано с издаване на нов фискален бон от ФУ. Задължение за издаване на фискален бон е налице, когато пациента заплаща такса. В случай че няма плащане, за ОПЛ не възниква задължение за издаване на ФБ.

2. За пациентите незаплащащи потребителска такса, защото Народното събрание, МЗ и НЗОК са ги освободили от заплащане на тази такса, без да я реимбурсират на лекаря, не е налице задължение за издаване на ФБ.

3. Част от пациентите не заплащат потребителска такса, защото са освободени от нея съгласно чл.37 от ЗЗО и приложения на НРД. Друга част от пациентите също не заплащат, както потребителска такса, така и суми за дейности не по здравна каса, защото са наши родители, пораснали деца, съпруги, тъщи и т.н. За тях не трябва да се пуска касов бон, защото те реално не са заплатили услугата. Тази опция е допустима само за ограничен кръг родственици и не може да обхваща всички или повечето пациенти.

4. Фискалният бон се издава при извършване на плащането от страна на пациента. Съгласно нормативната уредба, ОПЛ имат задължение да поддържат показанията на часовника-календар на ФУ в съответствие с астрономическото време и да не допускат отклонения, по-големи от 2 часа.

Когато ОПЛ работи с пълен СУПТО съгласно Приложение № 29 софтуерът използва надежден източник на точно астрономическо време и задължително осигурява синхронизиране на времето между всяко работно място и използваното от него за печат ФУ. Т.е. не може да има разминаване между времето на ФУ и СУПТО.

5. Ако ОПЛ използва облекчен СУПТО може да коригира погрешно написан амбулаторен лист, след като вече е отворен или записан и за него има пуснат фискален бон, като издаде нов, правилно написан лист, със същия амбулаторен номер. Важно е пациента, на който е амбулаторния лист и който е платил съответната сума, да получи фискален бон за извършената и заплатена услуга.

В случай че ОПЛ използва пълен СУПТО, изтриване или коригиране на информация не е допустимо. Може да се анулира или сторнира, съгласно изискванията на т. 12 и 13 от Приложение № 29 на Наредба № Н-18/2006 г.

6. В СУПТО /пълен и облекчен/ не могат да се изтриват отписаните и починалите пациенти, предвид изискването на т. 2 от Приложение № 29 на Наредба № Н-18/2006 г. Допуска се единствено деактивиране на тези пациенти.

7. **Всички общопрактикуващи лекари** трябва да сменят или модифицират касовите си апарати и да приведат използвания от тях софтуер в съответствие с нормативните изисквания до **30 септември 2019 г.**

Нормативна база :

„Чл. 52а. (1) (Нов - ДВ, бр. 80 от 2018 г., предишен текст на чл. 52а - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Софтуерът за управление на продажби в търговски обект трябва да отговаря на изискванията съгласно приложение № 29.

(2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Когато в търговски обект се използва софтуер за управление на продажби, чрез който се управляват продажби на стоки или услуги, заплащани напълно или частично от Националната здравноосигурителна каса съгласно националните рамкови договори за медицински дейности и за дентални дейности или Индивидуалния договор за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели, сключен по реда на Закона за здравното осигуряване, и когато с този софтуер не се управляват други продажби, същият трябва да отговаря най-малко на изискванията по т. 1, 2, 4, 6 и 7 от приложение № 29.

Чл. 52з. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2018 г.) (1) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС в срок до 7 дни от инсталирането на софтуер за управление на продажбите в търговския обект подават информация по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на НАП, съгласно приложение № 32.

(2) При промяна на данните по ал. 1 задължените лица подават актуална информация в 7-дневен срок от настъпване на промяната.

НСОПЛБ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯТА НА ЛЕКАРИТЕ ПО ОБЩА/ФАМИЛНА МЕДИЦИНА ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ЧЛЕН НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ
ЧЛЕН НА EUROPEAN GENERAL PRACTICE RESEARCH NETWORK (EGPRN)

1407 София, бул. „Н. Й. Воцаров“ № 17- 21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/ 868 28 94,
Моб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplbg@gmail.com <http://www.nsoplbg.com>

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС могат да използват в търговски обект, в който се извършват продажби на стоки и услуги, за които е налице задължение за издаване на фискален бон, само софтуер/и за управление на продажбите, отговарящи на посочените в приложение № 29 изисквания. **Софтуерът/ите задължително управлява/т всички фискални устройства в този обект с изключение на софтуер по чл. 52а, ал. 2.**

(4) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС нямат право без оторизация от производителя/разпространителя на софтуера да променят функционалността му или да добавят външни модули към него.

(5) Създаваната от софтуера база данни може да бъде съхранявана само на територията на Република България или на държава - членка на Европейския съюз.

(6) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Алинеи 1 и 2 не се отнасят за подаване на информация за използването на софтуер по чл. 52а, ал. 2.“

Нормативна база :

„В чл. 36, ал. 1 се създава т. 6:

„6. при нефункциониране на фискалното устройство поради временна неработоспособност на софтуера за управление на продажбите в търговския обект, до отстраняване на повредата; времето, през което софтуерът е неизправен, се удостоверява от лицето по чл. 3 и лицето, поддържащо софтуера.“

В чл. 40 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 5 – 7 се изменят така:

„(5) При възстановяване работата на ФУ лицето по чл. 3 е длъжно да предаде чрез ФУ към НАП оборота от продажби, отчетен с касови бележки от кочан. Оборътът се предава чрез издаване на фискален бон, съдържащ сумарния оборот от продажбите по съответните данъчни групи, или чрез издаване на фискален бон за всяка продажба, документирана с касова бележка от кочан. Сумите по сторно операции, документиран с касова бележка от кочан, се предават по реда на чл. 31.

(6) При работа с касови бележки от кочан повече от един ден документираните обороти се предават в НАП за всеки ден поотделно при спазване на следния ред:

1. чрез издаване на фискален бон, съдържащ сумарния оборот по съответните данъчни групи от продажби за съответния ден, или чрез издаване на фискален бон за всяка продажба, документирана с касова бележка от кочан за съответния ден;

2. сумите по сторно операции, документирани с касови бележки от кочан в дните, в които фискалното устройство не е работило, се предават чрез издаване на фискален бон за всяка извършена сторно операция;

3. непосредствено след действията по т. 1 и 2 се отпечатва дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет;

4. преди започване на регистрирането на продажби на стоки или услуги за текущия ден се извършват действията по т. 1 – 3.

(7) При прекъсване и възстановяване работата на ФУ в рамките на работния ден на лицето по чл. 3 оборотът, документиран с касови бележки от кочан, се предава:

1. чрез издаване на фискален бон, съдържащ сумарния оборот по съответните данъчни групи, или чрез издаване на фискален бон за всяка продажба, документирана с касова бележка от кочан;

2. чрез издаване на фискален бон за всяка извършена сторно операция. “

2. Създават се ал. 8 и 9:

„(8) В случаите по ал. 7 дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет се отпечатва в края на работния ден. “

Нормативна база :

„Чл. 52з. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2018 г.) (1) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС в срок до 7 дни от инсталирането на софтуер за управление на продажбите в търговския обект подават информация по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез електронна услуга в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на НАП, съгласно приложение № 32.

(2) При промяна на данните по ал. 1 задължените лица подават актуална информация в 7-дневен срок от настъпване на промяната.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС могат да използват в търговски обект, в който се извършват продажби на стоки и услуги, за които е налице задължение за издаване на фискален бон, само софтуер/и за управление на продажбите, отговарящ/и на посочените в приложение № 29 изисквания. Софтуерът/ите задължително управлява/т всички фискални устройства в този обект с изключение на софтуер по чл. 52а, ал. 2.

НСОПЛБ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯТА НА ЛЕКАРИТЕ ПО ОБЩА/ФАМИЛНА МЕДИЦИНА ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ЧЛЕН НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ
ЧЛЕН НА EUROPEAN GENERAL PRACTICE RESEARCH NETWORK (EGPRN)

1407 София, бул. „Н. Й. Вапцаров“ № 17-21, ет.2, ап.5 тел./факс: 02/868 28 94,
Моб.: 0886 614 589 e-mail: nsoplb@gmail.com <http://www.nsoplb.com>

- (4) Лицата по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС нямат право без оторизация от производителя/разпространителя на софтуера да променят функционалността му или да добавят външни модули към него.
- (5) Създаваната от софтуера база данни може да бъде съхранявана само на територията на Република България или на държава - членка на Европейския съюз.
- (6) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Алинеи 1 и 2 не се отнасят за подаване на информация за използването на софтуер по чл. 52а, ал. 2.“